

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun
Sędziowie:	SSA Józef Wąsik (spr.) SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Przedsiębiorstwa (...)Sp.

z o.o. w K.

przeciwko M. C.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 2 marca 2016 r. sygn. akt VII GC 10/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu treść:” uchyla nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Kielcach w dniu 24 listopada 2015r. sygn.. akt VIIGNc 170/15 w całości i postępowanie umarza.”;

2. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 1 147 zł (jeden tysiąc sto czterdzieści siedem złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Zbigniew Ducki SSA Anna Kowacz- Braun SSA Józef Wąsik

Sygn. akt I A Ca 587/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 marca 2016r Sąd Okręgowy w Kielcach:

- 1/ uchylił nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział VII Gospodarczy w dniu 24 listopada 2015 r. sygn. akt VII GNc 170/15 co do należności głównej w kwocie 77 451, 60 zł i w tym zakresie postępowanie umorzył,
- 2/ utrzymał w mocy nakaz zapłaty co do odsetek ustawowych od kwoty 77 451, 60 zł od dnia 2 września 2015 r. z tym, że datę końcową naliczenia tych odsetek oznacza na dzień 23 listopada 2015 r;
- 3/ utrzymał w mocy nakaz zapłaty co do kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strony niniejszego procesu zawarły 16.06.2015r umowę na mocy, której powód zobowiązał się do wykonania remontu drogi wewnętrznej i placu składowego na terenie Zakładu (...) w F. za wynagrodzeniem w kwocie 268 000 zł Protokołem odbioru z dnia 11.08.2015r przedmiot umowy został przekazany zamawiającemu, który przyjął go bez zastrzeżeń. Powód za wykonaną robotę wystawił w dniu 11.08.2015r fakturę VAT objętą niniejszym powództwem nr (...) opiewającą na 227 451,60 zł., która miała być uregulowana w terminie 21 dni od daty jej złożenia zgodnie z § (...) ust. (...) umowy. Faktura ta została zaakceptowana przez pozwanego i przez niego własnoręcznie podpisana.

Na poczet tej faktury pozwany zapłacił w dniu 4.11.2015r kwotę 150 000 zł. wskazując, że resztę wynagrodzenia zapłaci po „zrealizowaniu reklamacji”. Dnia 6.11.2015r powód wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty reszty wynagrodzenia w terminie 3 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. W dniu 20.11.2015r tj. po wytoczeniu sporu (18.11.2015r – data stempla pocztowego) pozwany przełał na konto powoda należność główną objętą pozwem, która wpłynęła na konto powoda 23.11.2015r.

Zdaniem Sądu I Instancji powództwo jest uzasadnione. Strony zawarły umowę o dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. W ocenie Sądu, zarzut pozwanego jakoby żądanie zapłaty reszty wynagrodzenia było przedwczesne nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z zapisami umowy stron podstawę do wystawienia faktury, dokumentującej należne wykonawcy wynagrodzenie stanowił protokół odbioru wykonanych prac. Strony nie uzależniły w umowie odbioru robót od braku jakichkolwiek wad i usterek, skoro wykonawca zobowiązał się do usuwania zgłoszonych mu usterek. Po odebraniu robót, które wykazują wady nie przysługuje już zarzut niewykonania umowy i prawo powstrzymywania się ze świadczeniem wzajemnym, na co powoływała się strona pozwana. Jeżeli zaś wykonane dzieło ma wady, a zamawiający nie odstępuje od umowy, może on żądać jedynie obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku.

Zgłoszenie przez pozwanego reklamacji co do wykonanych robót nie zwalniało go zatem z obowiązku zapłaty należnego powodowi wynagrodzenia a żądania obniżenia wynagrodzenia pozwany nie zgłaszał w tym procesie (art. 638 w zw. z art. 560 § 1 k.c.). Pozwany uznał dług wobec powoda w zakresie objętym pozwem poprzez zaakceptowanie faktury i w konsekwencji zapłatę reszty wynagrodzenia i to nie w czasie gdy nie wiedział jeszcze o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa, co poddaje wątpliwość jego twierdzenie, że zapłacił to wynagrodzenie jedynie w celu uniknięcia kosztów związanych z procesem sądowym.

Nie jest uzasadniony zdaniem Sądu zarzut pozwanego, że uzyskał on od powoda prolongatę terminu zapłaty reszty wynagrodzenia do czasu usunięcia wad przez powoda. Pozwany wskazywał, że wyraził na to zgodę wykonawca robót ze strony powoda wnioskowany jako świadek P. Z.. Przede wszystkim taka decyzję musiałaby podjąć osoba mająca uprawnienie do reprezentowania powoda i podejmowania decyzji majątkowych, a taką nie jest P. Z., co wynika z odpisu KRS. Powód zaprzeczył stanowczo aby takie negocjacje były prowadzone, stąd też Sąd nie przeprowadził dowodów z zeznań zawnioskowanych w zarzutach świadków.

Pozwany pozostawał w opóźnieniu uzasadniającym zapłatę odsetek ustawowych od daty wymagalności tj. od upływu 21 dni od daty jej wystawienia. Sąd wskazał też na pismo powoda cofające pozew co do należności głównej.

Wobec powyższego nakaz zapłaty został utrzymany w mocy w zakresie odsetek i kosztów postępowania, zaś co do należności głównej nakaz ten uchylono umarzając jednocześnie postępowanie co do należności głównej (art.496 kpc).

Koszty postępowania należą się powodowi bowiem pozwany spełnił świadczenie po wytoczeniu sporu i jest stroną ten spór przegrywającą w rozumieniu art. 98 kpc.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany w zakresie pkt II i III wyroku, zarzucając w szczególności:

- 1/ pominięcie dowodów bez wydania postanowienia w tym przedmiocie,
- 2/ naruszenie art. 101 kpc oraz 102 kpc przez obciążenie pozwanego kosztami procesu, mimo, że ten nie dał powodu do wytoczenia powództwa spełniając świadczenie w dodatkowym wyznaczonym terminie,
- 3/ naruszenie art. 233 kpc przez nienależytą ocenę dowodów.

Na tej podstawie wniósł o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa w zaskarżonej części i zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

Powód wniósł o oddalenie apelacji za przyznaniem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się skuteczna na skutek uwzględnienia przez Sąd Apelacyjny wygaśnięcia dochodzonego roszczenia w całości – łącznie z odsetkami i kosztami postępowania nakazowego, co w efekcie spowodowało uchylenie nakazu zapłaty również co do odsetek, kosztów postępowania oraz umorzenia postępowania w tym zakresie.

Należy bowiem zwrócić uwagę, że powód jeszcze przed tym jak ograniczył powództwo do zapłaty odsetek i kosztów postępowania z uwagi na zapłatę kwoty głównej w piśmie procesowym z dnia 1 lutego 2016r (k.84), złożył w sprawie pismo z dnia 3 listopada 2015r (k.2015) w którym w sposób nie budzący wątpliwości cofnął pozew w całości i co istotne – za zrzeczeniem się roszczenia. Nie złożył przy tym wniosku w przedmiocie zasądzenia kosztów postępowania od drugiej strony. Jedyne wnioski dotyczyły zwrotu opłaty sądowej uiszczonej od pozwu. Stanowisko powoda wyraża się w zdaniu: „Niniejszym cofam pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia i wnoszę o umorzenie postępowania”.

Istota cofnięcia pozwu połączonego ze zrzeczeniem się roszczenia polega na tym, że wywołuje ono podwójny skutek:

- a/ procesowy pozwalający na uznanie, że powód już nie domaga się wydania wyroku czy nakazu zapłaty, zatem dalsze postępowanie stało się zbędne i należy go umorzyć (art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 203 § 1 kpc);
- b/ materialnoprawny w postaci wygaśnięcia roszczenia, a to z kolei w związku oświadczeniem o zrzeczeniu się roszczenia.

Dla umorzenia postępowania bez skutków materialnoprawnych w postaci wygaśnięcia roszczenia wystarczy samo oświadczenie o cofnięciu pozwu. Z art. 203 § 1 kpc wynika wszak, że pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku.

Zrzeczenie się roszczenia powoduje jego wygaśnięcie. O ile samo oświadczenie o cofnięciu pozwu można zniweczyć do czasu zakończenia sprawy, to orzecznictwie i doktrynie prawnej brak w zasadzie kontrowersji, że zniweczenie skutków materialnoprawnych zawartych w oświadczeniu o zrzeczeniu się roszczenia (podobnie jak w ugodzie sądowej) wymaga skorzystania z instytucji wad oświadczenia woli np. błędu (zob. Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego pod red. Małgorzaty Manowskiej: tom I, str.584, Wolters Kluwer, 3 wydanie i przytoczone tam orzecznictwo).

Bardziej szczegółowe rozważania tej kwestii nie są w niniejszej sprawie konieczne, gdyż powód nigdy nie uchylił się od skutków prawnych swojego oświadczenia o zrzeczeniu się roszczenia. Oczywistym jest, że roszczenie objęte zrzeczeniem nie mogło być w późniejszy okresie modyfikowane na nowo, gdyż już nie istniało.

Ocena skutków zrzeczenia się roszczenia jest stosowaniem prawa materialnego do czego zobowiązany jest sąd drugiej instancji niezależnie od podnoszonych w sprawie zarzutów (por. uchwałę składu 7 sędziów (III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz.55), której nadano moc zasady prawnej.

Z omówionych względów należało zaskarżony nakaz uchylić również w stosunku do odsetek za opóźnienie i kosztów postępowania na podstawie art. 496 kpc.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w sposób wskazany na wstępie na zasadzie art. 386 § 1 kpc.

Ponieważ stroną wygrywającą sprawę w drugiej instancji okazał się pozwany Sąd zasądził na jego rzecz zwrot kosztów postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc.

SSA Zbigniew Ducki Anna Kowacz- Braun SSA Józef Wąsik